

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 10 kor.
 Negyedévre... 4 »
 Helyben hához hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 »
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 »

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétévi és
 évi utáni napok kivételével.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.
 A szerkesztőség kéziratok visszaküldésére
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.
 Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.
 Egyenlő esem. ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, április 3.

Lebbencs.

Aki ismeri a czimnek irt szót, gondolom kicsinylőleg dobja félre a cikket; aki nem ismeri, az közönyösen néz át fölötté, pedig jó lesz megismerkednünk ezzel a szóval.

Bizony nem sokat jelent ez a szó. Tulajdonképpen szárított csiriz, mert a sok lisztbe alig ütnek tojást, melyből nagy leveleket nyujtanak, megszáritják, apró darabkákra tördelik s tarisznyába rakják. Annyi történik aztán még vele, hogy sós vízben megfőzik, aztán kész a lebbencs.

Magyar emberek ebédje!

Kérdezgettem őket, nem igen szeretik bizony, de hát nem jut egyéb.

Láttam ezt a mindennapi eledelt a kubikon, láttam a zselléreknél.

Mind a két fajta szinmagyarokból telik ki s mindkét fajta a legdurvább szipolyozásnak van kitéve.

Hogyan él a kubikos?

Valami folyamszabályozási munka folyt régóta, teli volt kubikkal a határ. Hentekint járt ki hozzájuk a doktor, meg a pap. A doktor orvosságot adott annak, akin még fogott, a pap vigasztalást annak, kin nem segíthetett már a doktor.

A pap dolga nehezebb volt, de a doktoré sem könnyű. Átlag 300 fiatal ember közül 120-nak kellett recept, vizsgálat, csitítás mindeniknek.

Sok igen betegnek látszott, jártányi ereje sem volt, de nem irt neki a doktor,

csak biztatta — ne dolgozzék fiam, minden csöpp ereje kiment már, ez a baja.

Itt láttam először a lebbencset.

Dél volt.

A nehéz talicska panaszos sirása elhallgatott. Előkerült a közös kondér, a tarisznya és mérsékelt mennyiségű tiszta, de jó sok viz-sóval megtöltötte az öblös edényt, forrt a száraz dudva büzlő parázsán a leves és neki ült a »gödör« enni.

Hamarább ment, mint a főzés, utána pedig tovább folyt a talicskázás, melyet tolt fel a nagy hányásra egy szál ingben, metsző márcziusi szélben az ember, s húzott akárhány esetben az asszony vagy gyerek, mert hát nehéz irgalmatlanul.

Hát így dolgozik a kubikos és így eszik. Ezért van sok beteg, ezért nincs orvosság.

Ezek az emberek magyarok. Mondják, másfajta nem bírja ezt a munkát. Hát ez sem bírja, de akad elég rá, azért látszik, mintha bírná.

Ami 50—60 krajczárt pedig így keres, az sem az övé.

Ásó török, hám szakad, a kantinoshoz kell vele menni, mert a falu messze van s amit az árban nyerne, azt időben vesztene a munkás, a kantin gazda pedig annyit kér a reparálásért, amennyit akar, olyan árut ad szerszámban, ételben, amelyen legtöbb a haszna.

Hát ide kerül a hus a lebbencsből, de itt már sohasem láttam magyar embert gazdának.

Hogy él a zsellér?

Hitele nincs. A százféle paragrafushoz nem ért, bérlethez hát nem jut, pedig értene ám hozzá. Hát akad más, akinek

van pénze, tudja a csinját-binját a dolognak. Ez kerit olcsó, sokszor elképpend az ember, milyen olcsó bérletet, bár nem ért hozzá.

Ettől aztán albérletbe veszik drágán a zsellérek a földet, de hitelbe persze s így kétszeresen drágán.

Az ilyen fizeti a bért és teljesít robotot, fuvarozás, baromfi tized stb. alakjában.

Mikor aztán minden köteles részt kifizet a zsellér, összeszedi ami tök, dinnye, ugorka, megymás maradt még a földön, azt egy kádba besavanyítja s él rajta, mig tart.

A tél persze rendesen tovább tart. Ilyenkor kér magot a főbérletől. Ez ad neki kétszeres árban, p. o. 20 forintért mázsáját, melyet aratáskor fizet buzával a kapott ár szerint. Mivel pedig ilyenkor 5—6 forint a buza ára, három mázsát ad egyért. Emellett amit kapott, az szemetes volt, amit ad, azt ugyancsak szemre szedik.

Hát így él a zsellér.

Ezek is legnagyobb részt magyarok s fájdalom, néha a főbérlet között is akadnak magyarok.

Van-e hazafiasabb, keresztényibb, emberbarátibb dolog, mint ezt a két, ropant számú ágát a magyarságnak megtartani?

Nem munka kell a népnek, hanem védelem.

Munka akad, de haszna a másé, igényeiben már nem lehet ember egyszerűbb, mint e két foglalkozású népség, még sem bírnak megélni, mert *őszintén nem szereti őket senki.*

A „TISZÁNTÚL“ TARCZAJA.

A magyar történelem s a vatikáni levéltár.

Irta: Dr. Tóth-Szabó Pál.

(Vége.)

Gyermónostori Kemény István nemcsak magáról, de családjáról s jó barátairól is gondoskodik. Kabos László »tisztelteméltó« özvegyének, Márthának, testvéreinek Kemény György és Albertnak, Dorottyanak; továbbá Farnosi Rufi János fiának Dénesnek és feleségének, nemkülönben Erdélyi György és felesége, Erdélyi Tamás és felesége, végül Szentmihálytelek Thompa István, ennek fivére és felesége számára kér litterae oblationes-t, a Gyermónostor határában lévő, Szent László király tiszteletére emelt kápolna részére pedig búcsuengedélyt.¹

A csegödi egyházzal eddig az adatok mostohasága miatt vajmi keveset tudunk. A pápai tized-gyűjteményben nem fordul elő, csak egyetlen XV. századbeli oklevél említi »Egyházas utcaját.«² És ime itt egy supplicatio a pápai levéltárban s eloszlatja a homályt s

nemcsak a kérdéses egyház alapítóit, alapítása idejét, védszentjét ismerjük meg, de különös kiváltságát is. Csegödi János nemes ugyanis egyike a Zsigmonddal Rómában járt magyaroknak, azt mondja, hogy a csegödi egyházat a Boldogságos Szűz tiszteletére szülei és ő maga alapították, javadalmakkal bőven ellátták, az ájtatos hívők nagy sokasága szokta látogatni. Hogy a szent helynek tisztelete s a hívők ájtatossága növekedjék, öt évi búcsut kér mind azok számára, kik ez egyházat a Boldogságos Szűz ünnepein, továbbá karácsonykor, húsvétkor, Urunk mennybemenetele napján, pünkösdkor és Szentháromság napján látogatják, vagy épségben tartásához kezök munkájával hozzájárulnak s bűneiket töredelmes szívvvel meggyónják. Kéri továbbá, hogy illő helyen, hordozható oltáron misét mondathasson s valahányszor hadba kell szállnia, gyóntatója őt, fivérét és családját mind n tagját minden bűnétől feloldozhassa.¹

Utolsó a váradi megyéből Szalacsi Kalmár István, Lőrincz fia, ki a kettős² Szalacson épült Szűz Mária és Szent György-egyházak számára esedezik búcsuengedélyért.³

Feltűnő, hogy a terjedelmes váradi megyéből csak 4 részvevőt ismerünk jelenleg is,

¹ Regesta Suppl. T. 280. f. 33.

² Bunyitay Vincze, I. m. 300 s köv. ll.

³ Regesta Suppl. T. 280. f. 122.

mikor az erdélyiből 11-et, a pécsiből 13-at, az egriből 14-et, a veszprémből meg éppen 30-at ismertünk. Esztergomból 9-en voltak Zsigmonddal. Vác egy vonalon áll Váraddal, míg Győr, Csanád 3—3, Kalocsa és Bács 2—2 vitézzel van képviselve.

Ne higgye pedig senki, hogy csak azok fordultak a szentszékhöz, kik Rómában személyesen megfordultak. Ezekre és ezekre megy azoknak a száma, kik a távol Magyarországból a szentszék felkeresték. Sokan nem is egyházi, de merőben világi, polgári ügyekben, perekben kérnek orvoslást a római székeltől, daczára, hogy törvényeink a Rómába való folyamodást szigorúan ismételtlen tilal- mazták. S a milyen különböző a folyamodás tárgya és célja, éppen olyan különböző a folyamodók személye, társadalmi állása is.

1492-ben maga a király, Ulászló, a folyamodó. A prémontreiek ősi, ahagyomány szerint magyar földön első prépostságáról, a Váradelőhegyiről van szó. A rendtagok elhagyták, a monostor épületei pusztulóban, panaszkodik Ulászló kérő levelében. A régi dicsőségnek a roskadozó falak gyászos emlékei. Ulászló az el- árvult monostort javadalmaival együtt Alaty- tyáni Miklósnak, a váradi egyház prépostjának felszentelt¹ sebastei püspöknek adományozta

¹ Bunyitay Vincze A váradi püspökség törté- nete II. 52. l.

¹ Regesta a Suppl. T. 280. f. 39.

² Bunyitay Vincze, J. m. III. 453.

Ha szereti tessék törődni velük.

Egy sajtóper folyt most Budapesten. Valami Schreier Jakab, úgy adott albertbe földet, hogy holdankint kapta a fele termést, 2 frt készpénzt 3 frt értékű fuvar és némi természetbeni szolgálmányokat. Egy köből búzát 20 frtéért adott 8% kamatra s aratáskori tőke fizetésre a megszorultaknak s piaczon vette a vad-borsót, melylyel a rém drága magot felvegyítette. Megírta pedig mindezt róla Varga Gyula jegyző az Alkotmányban.

A bevádolt két év után, most indított ezért sajtóper, de a bíróság elítélte Schreiert 1224 korona perköltségre.

Az egész dolgról pedig egy két lap emlékszik meg, valahol a törvényszéki rovatban.

De hát ki is kanalazna szívesen a lebbencsben.

En is csak láttam ezt az ételt, deminden csöpp véremben érzem keserű ízét azóta, s ez a keserűség csordult ki most belőlem.

Érzik-e mások is, a hatalmasok, a törvény csinálók, a hon atyái?

Magyarok bajáról van itt szó.

P—y.

Vilmos császár haragja.

Vilmos császár nagy barátja ugyan az agrár eszméknek s egyes intézkedéseivel ismételen előmozdította az agráriusok törekvéseit, de most haragszik reájuk, mert megbuktatták a császár egyik kedvencz, de nagyon merész és költséges tervét, a csatorna-javaslatot. Ez ugyan hónapokkal ezelőtt történt, de a császár, a ki szívesen szokott ragaszkodni terveihez, még mindég haragszik ezért az agráriusokra s haragjának legutóbb nyílt kifejezést is adott.

A porosz országgyűlés elnökségének fogadásakor ugyanis Vilmos császár, mint Berlinből táviratozzák, igen éles szavakkal emlékeztet meg az agráriusok agitációjáról.

— *Ki van zárva*, — mondotta erős hangszólyal — *hogy a gabonavámost öt márkánál magasabbra emeljék.*

Majd a beszélgetés során még egyszer nyilatkozott a gabonavámról eképpen:

— *Mig a konzervatívok le nem nyelik a csatornát, addig nem írom alá a vámlarifákat s akkor is csak azokat fogom megerősíteni, a melyeket én akarok!*

A császár e nyilatkozatai mindenfelé nagy feltűnést keltenek, bár hitelességükre bizonyíték nincsen.

Csak az a bibije a dolognak, hogy az agráriusok és a centrum szintén olyan szívósak és kitartósak küzdelmükben, mint a császár s ha ő beváltja fenyegetéseit, nem annyira az agráriusok vallják kárát, mint a német mezőgazdaság.

A képviselőház megsértése.

Két nagyszabású sajtópöre lesz legközelebb a képviselőháznak. Az egyik Budapesten, amelyet a Népszava ellen indított az ügyészség, a másik Szegeden, amelyet az ottani Közvélemény című lap ellen indított. Ugy látszik, a szegedi sajtópör, bár későbbi keletű, hamarabb fog lebonyolódni. A vizsgálatot már befejezte az ottani vizsgálóbíró: mig *Rostkovitz* Arthurt, az inkriminált cikk szerzőjét tegnap délben hallgatta ki Kállay vizsgálóbíró Budapesten s az iratot áttette a szegedi törvényszékhez, mely már a jövő hónap elejére ki is tűzi a végtárgyalást. A vádlott lapszerkesztőt dr. Balog Imre fővárosi ügyvéd fogja védeni.

Havi számla.

Egy angol lap, a *»Speaker«* összeszámította, átlag mennyibe kerül az angoloknak a délafrikai háború? Szerinte a britt hadsereg minden hónapban elveszt halottakban egy dandárt, azaz két ezredet, betegekben hat dandárt, pénzben két millió font sterlinget azaz 168 millió koronát.

Ugyanez a lap érdekesen bírálja a hadműveleteket is.

»A katonai ok« írja az említett lap, a mely a békealkudozások megkezdését előidézte a keleti Transzvámban működő hét angol hadsereg balsikere volt. Ez a hét angol hadtest ugyanis egyesült erővel igyekezett Botha s regét bekeríteni, harcra kényszeríteni s tönkre

tenni. Január végén Kitchener félhold alakban hét hadsereget küldött ki Pretóriából és Johannesburgból a megbízással, hogy egyrészt a vasutvonal, másrészt Transzvál és Oranje határa mentén operáljanak. Ebből a hét haderőből csak kettő tudott valamelyest előnyomulni kelet felé és pedig az a kettő, a melyeknek vezére Smith-Dorrien és French volt. Az angoloknak jól kieszt haditervét először tönkre tette Botha azzal, hogy Smith-Dorrient Lake-Chrissi mellett megtámadta. Ez a támadás február 6-án történt s megbénította az egész félholdnak balszárnyát. Az azonban nem sikerült, hogy ezután a támadás után az angolok harcra kényszerítsék. Feltűnő French és Smith-Dorrien csapatainak lassu előhaladása, miután Ermelot elérték. Ermeloból Riet-Heliff tizenegy napig tartott az útjuk, ámbár a távolság nem több hatvan angol mértföldnél. Különbösen is az angol csapatok előnyomulása nagyon meg van bönítva, mihelyt eltávolodnak a vasuti vonalaktól. Oriási fáradoalmak árán sem tudták azonban elérni, hogy bekeríthessék a bűrokat, akik már egész nyugodtan telelhetnek Transzvámban, mert az angolok ebben őket nem igen tudják megakadályozni. A vasuti vonalak, s egy-két izolált megerősített hely kivételével, a két köztársaság egész területe az ő kezükben van.

A szegényügy rendezése.

— A szabályrendelet tárgyalása. —

Nagyon fontos és nehéz kérdés megoldásába fogott dr. *Bulyovszky* József polgármester, mikor a szegényügy rendezését meg akarja oldani.

Szabályrendeletet is készített, a mely felöleli a módozatokat, a melylyel a nagyjelentőségű reformot keresztül akarja vinni.

Nem táplálunk valami vérmes reményeket ezzel a reformmal szemben és pedig nem azért, mintha kicsinyelnénk, hanem a mai viszonyok mellett, bejelentő hivatal nélkül nem képzeljük keresztül vihetőnek, hogy ne legyenek Nagyváradon koldusok. Még ha a helybeliekről nagy áldozatokkal gondoskodunk is, vándorok, idegenek, akik félnek az eltolonczolástól, végig koldulják a város félreesőbb részét.

A pénzügyi, gazdasági és jogügyi szakbizottság tegnap foglalkozott a szegényügy rendezéséről készített szabályrendelet-tervezet-

mint commendát. Kéri a pápát, hagyja helyben adományozását¹.

Ulászlót követi Váradnak nagymiveltsgű püspöke, Kálmáncsehi Domokos, ki előbb mint fehérvári prépost a politikai alkuvások mezején szedte díszes babérait². Agg férfi volt már, mikor királya kegye a Farkas Balint halálával árván maradt váradi püspökség élére helyezte, mégis ifju erőkkal fog hívei lelki életének istápolásához. Kívánatossa, kellemessé óhajtja tenni főgyházát hívei előtt. Ezért püspöksége második évében, jóllehet még nem nyerte meg a szentszék megerősítését³, folyomodik az éppen uralkodó VI. Sándor pápához, hogy mindazok, kik Karácsony nyolczada alatt meggyónnak, vagy Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepén, ugy az első mint a második vesperáson kezökben égő gyertyákkal, vesznek részt, 200 napi búcsuban részesüljenek⁴.

Ebben az időben éppen nem szokatlan, sőt mindinkább gyakorlattá válik, hogy a főbb egyházak több javadalmat ruháztatnak magukra.

A dugszabadságáról híres pécsi püspök, Zsigmond, arról panaszkodik a pápa előtt, hogy

oly szegénységben él püspökségében, hogy még asztalát sem láthatja el illendőképen. Engedje meg tehát a pápa, hogy valamely commendát elfogadhasson, legyen az a benzések valamely apátsága, vagy káptalana valamely kanonoki talluma.⁵

A kassai születésű Szathmári György, fehérvári prépost, ki 1501-ben, midőn Kálmáncsehi Domokos, a váradi püspöki széket az erdélyivel cserélte fel, Várad püspöke lett, azért, folyomodik, hogy jövedelmes prépostsága mellé, mely egy püspöki javadalommal is vetekedett, — még két más prépostságot elfogadhasson⁶.

Regis ad exemplum Bagaméri János, váradi kanonok s köleséri főesperes is azért folyomodik Rómába, hogy még egy kanonoki javadalmat elfogadhasson, azt szabadon megtarthassa és élvezhesse.⁷

Ugyanezen Bagaméri János és Baki Barnabás váradi kanonok együttesen fordulnak Rómába. A szent földre akarnak zárandokolni, hogy a szent helyeket meglátogassák, ott rokonokért és jötevőkért imádkozhassanak és szabadon misézehessenek. Engedtessek meg tehát nekik, hogy székhelyükről távozván szent szándéukat megvalósíthassák.⁸

A gyulai parochiát, mely a boldogságos

Szűzben tiszteli pártfogóját, 1495-ben Pogány Zsigmond foglalta el, káplánja Máté volt, a kalocsai egyházmegyéből. A javadalmat azonban nem sokáig élvezhették. Mert bár erősen állította Zsigmond, hogy a javadalom törvényes uton üresedett meg és 5 ugyancsak törvényes uton nyerte azt el, Simon marosontuli főesperes és csanádi kanonok bitorlásnak nevezte Zsigmond birtoklását, minthogy a gyulai javadalom hozzája tartozik. Az ügy perre került, melynek az elbírálására a váradi püspök vicarius, Alattyáni Miklós, Mihály váradi kanonokot rendelte ki, ki a jogi tudományokban »baccalaureatus« volt. Mihály kanonok Simon főesperes javára döntött. Azonban Pogány Zsigmond és káplánja álhatatosan megmaradtak igényeik mellett s nem távoztak a javadalomból. Ekkor Mihály kanonok, ki »a törvényekben nagy jártassággal bírt,« az engedetlenkedőket excommunicálta. Ezek azonban most sem engedtek, megfélebbzték az ítéletet a római curiához s még egyfelől az excommunicatio feloldását kérik, másfelől az ügynek újabb megvizsgálását szorgalmazzák, mit a pápa en edélyez is.⁹

Csak Mihály mofármesternek malma miatt akadt pere a váradi Ker Szent Jánosról címzett káptalannal. Az ügy elbírálása Mihály csanádi főesperes és Balázs, a Megváltóról címzett prépost, bírák elé került. Ezek azonban

¹ Regesta Suppl. T. 1197. f. 211, 212.

² Bunyitay Vincze, J. m. I. 332. s köv. II.

³ Bunyitay, J. m. I. 332. s köv. II.

⁴ »Elektus«-nak, választott püspöknek mondja magát.

⁵ Regesta Suppl. T. 1013. f. 250. I.

⁶ Regesta Suppl. T. 993. f. 188. I.

⁷ Bunyitay Vincze, J. m. I. 342. s köv. II.

⁸ Regesta Suppl. T. 1004. f. 123.

⁹ U. o. T. 1013. f. 291.

¹⁰ U. o. T. 1013. f. 36. I.

¹¹ Regesta Suppl. T. 996. f. 189. I.

tel. Általánosságban helyeselték a tervezetet, de már az önkéntes adakozást, mint nem biztos alapot elejtendőnek vélték s e helyett a szegényadó behozatalát kívánták, még pedig progressiv alapon.

Az együttes ülés lefolyása a következő volt:

Dr. *Bulyovszky* József polgármester elnökolt; jelen voltak: Rimler Károly, Gerő Ármin, Beczkay Lajos, Bordé Ferencz, Komlóssy József, Ragány János, Busch Dávid, dr. Dési Géza, dr. Sarkadi Lajos, Mihelyi Adolf, Tóth Márton, Schütz Albert, Huzella Gyula, Hegedüs Géza, Dús László, dr. Sonnenfeld Zsigmond, Szokoly Tamás, Szüts Géza jegyző, Christó Miklós előadó.

A nagypiaczi árusok helypénze.

Dr. *Dési* Géza, valamint *Erber* Imre s társai oly értelmű indítványt, illetve beadványt intéztek a városhoz, hogy a nagypiaczon sátrakban áruló kereskedők nem csak hétfőn, kedden és pénteken, hanem egész héten mentessenek fel a helypénz fizetése alól.

Többszözlaltak a tárgyhoz, valamint felolvasták a jogügyi bizottság véleményét, melyszerint napirendre tértek a kérdés felett, mivel vagyoni dologról szól. Azonban világos szövegezést ajánl a szakbizottság a díjszabásban.

Bordé Ferencz magyarázata után az eddigi állapot fenntartását helyeselték, azonban a szöveg helyesebb fogalmazását az együttes szakbizottság is szükségesnek véleményezi.

Elismerés és jutalom.

Nagyvárad város közgyűlése már foglalkozott azzal a jelentéssel, hogy *Fellner* és *Hellmer* a színház építésénél 59000 korona megtakarítást ért el a kötelezőleg eivállalt költségvetésnél s ez főleg *Krubicza* József művezető építész buzgalmanak köszönhető. Miért is a város anyagilag is jutalmazni óhajtja nevezett építést, de az összeg mennyiségére nézve véleményt kér a törvényhatóság a szakbizottságtól.

Busch Dávid méltatja *Krubicza* érdemeit 1500 korona jutalom véleményezését javasolja.

Többen szözltek a kérdéshez, mire a 1000 korona jutalom és írásbeli elismerés adását véleményezte.

A szegényügy.

Ezután a szegényügyről szóló szabályrendelet-tervezet tárgyalásába kezdtek.

Dr. *Dési* Géza szólott először a kérdéshez általánosságban. Köszönetet mondott a polgármesternek a szabályzat készítéséért. A sze-

Csak Mihály hátrányára döntöttek, a mennyiben nemcsak a malom körül szükségessé vált javítások eszközzésére, de az okozott károk megtérítésére is kötelezték. Ő azonban nem nyugodott meg az ítéletben. Arra hivatkozva, hogy a bírák az ő ellenvetésen, kifogásait hallgatással mellőzték s csak a káptalan előadása alapján ítélezték, új bíróság kiküldését kéri a szentszéktől, melynél vele együtt más világi személyek is hallgattassanak meg. A pápa teljesíti Csák Mihály kérését.¹

Ha megemlítem még Sámsoni Ambrónak, Hosszu-Pályiban a szent Katalin-egyház plebánosának, valamint Nagymihályfalvai György, bánházi plebánosnak azon kérelmét, hogy a felsőbb rendeket bármely püspöktől érvényesen felvehessék,² talán be is fejezhetem hosszúra nyúlt közleményemet.

Közöltem ez adatokat, hogy némi képet nyujtsak azon szövevényes, ezerszálú összekötötésről, mely hazánk s a szentszék között a századokban fenállott s közöltem éppen a váradai egyházmegyerre vonatkozókat, mert hálám némi tolnácsolásul én is hozzá akartam járulni néhány porszemmel azon fényes épülethez, melylyel »A váradai püspökség« nagynevű történetirója mind magának mind egyházmegyéjének »aere perennius« örök emléket emelt.

¹ Regest. Suppl. T. 996. f. 73.

² U. o. T. 997. f. 158. l.

gényügy ha rendezve lesz, meg jön az ideje a fejlődésnek, haladásnak. Részletesen ismerteti a szegényügyet Angliában, Franciaországban, Németországban s ez utóbbi helyen a legkorrektebbül gondoskodnak a szegényekről. Erberfelden a legideálisabb a nehéz kérdés megoldása. — Budapesten közéletet követtek; itt a hatóság kezeli a szegényügyet, de teljesen jól nem képes. Nem helyesli, hogy 100 nőt akarnak bevonnai Nagyváradon a szegényügy ellátásába. — A másik kérdés az anyagi alapelőteremtése. A javasolt önkéntes megajánlás nem vezet célhoz. E helyett a szegényadót kell fehozni, még pedig progressiv alapon. Ez legjobban megközelíti az igazságot. A javaslatot általánosságban örömmel elfogadják.

Mihelyi Adolf nem látja eléggé előkészítve még a kérdést. A szegény adó behozatalát progressiv alapon helyesli, csak azt nem tudja, engedélyezi-e a miniszter. Ha igen, a városi adót is progressiv alapra kellene fektetni. Általánosságban elfogadják a szabályzat-tervezetet.

Dr. *Sarkadi* Lajos helyesnek tartja a *Mihelyi* által felvetett eszmét, de a városi adóügyet nem kapcsolná össze a szegényügygel, mert csak ez utóbbinak lenne belőle kára. — A szabályrendelet-tervezetet elfogadják.

Bordé Ferencz elfogadja a szegényadó kivételét progressiv alapon. Majd azt fejtegeti s példákkal mutatja ki, hogy milyen igazságtalan a mai adózási rendszer. A progressiv rendszert helyesli a város beruházását illető adónál is.

Ragány János elfogadja a szabályzatot, de illusoriusnak tartja az önkéntes adakozást, mert arra biztosan építeni nem lehet.

Ezután a szabályzat-tervezetet általánosságban elfogadták. A részletes tárgyalásnál egyes szakaszoknál módosításokat tettek.

UJDONSAGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Április 4. Közig. bizottsági ülés a városbázán d. u. 3 órakor.

Április 8. Nagyvárad első ált. munkás betegsegélyző egyesület közgyűlése a Zöldfában d. u. 3 órakor.

Április 14. A Szigligeti-Társaság közgyűlése d. e. 11 órakor a városbázán.

* **Nagycsütörtök.** Az utoisó vacsorának, a legméltóságosabb Oltársizentség szerzésének emlékeztetést üli ma a kath. egyház, azonban a gyászos időszakra tekintettel, nem fejt ki azt a pompát, a mely e napot megilletné, hanem más napon ad örömeinek kifejezést. A székes-egyházban ma az ünnepélyes szentmisénél a tábori püspök olajat és kryzmát szentel, a szent mise után megmossa a 12 apostolnak a lábát. A szent mise alatt a Glóriánál elnémulnak a harangok, jelképezvén a mély gyászt, melyet az egyház ölt. A 12 apostolt déiben a bibornok megvendégeli s megajándékozza.

* **Közigazgatási ülés.** Nagyvárad város közigazgatási bizottsága ma, csütörtökön délután 3 órakor tartja rendes havi ülését.

* **A király magyar háza.** A budai várkert dombos oldalán, hol a király kedvelt sétautja van, magyar stíliú házat építettek. Csúcsos fődélével, tulipántos oszlopu tornáczával nagyon kedves látvány a magyar ház, melynek a belső berendezése is teljesen magyar stíliú lesz. A király már jóváhagyta a terveket, melyek alapján a ház belső berendezése is már az idei tavaszon elkészül. Magyar fővárosában magyaros épületből fog végignézni a magyar király fejlődő székes-fővárosán. A közpaltából uralkodói tennivalói végeztével a kis magyar hajléka fog pihenni menni, hol minden tárgy, minden szegellet hű magyar népére emlékezteti.

* **A tábori püspök Nagyváradon.** Dr. *Belopotóczy* Kálmán tábori püspök, nagyváradai kanonok, *Bielik* Imre titkára kíséretében tegnap Nagyváradra érkezett. A mai nagycsütörtöki és a szombati szent szertartásokat a székesegyházban a tábori püspök fogja végezni.

* **Berendelés.** A m. kir. igazságügyminiszter *Biszterszky* Elemér Nagyvárad városi kir. járásbírósi albirót a nagyvárad kir. ítélőtáblához tanácsjegyzőül rendelte be.

* **Báró Gerliczy Félixé nagybeteg.** A nagyváradai társadalom egyik általánosan szeretett és becsült urnője, báró Gerliczy Félixné súlyos betegen fekszik. A súlyos beteg ágya körül álló, aggódó család megnyugtatóására a ma éjjeli vonattal *Furjesz* kolozsvári egyetemi tanár városunkba érkezett. Reméljük, hogy Isten megóvja minden nagyobb veszedelemtől a szegények e jó lelkü támaszát.

* **Urlaubon.** A nagyváradai helyőrség összes fegyvernemeiben szolgáló hadfiaknak tegnap osztották ki a *nyolcz* napra szóló szabadságleveleket. Vigan dalolva mentek ki a vasúthoz, hol az egész pályaudvar megtelt a hazautazó katonákkal. A kaszárnyában pedig szünetelni fog máttól kezdve minden munka az ünnepek elmúltáig. Hogy ily tömegesen bocsájtották szabadságra az idén is a katonákat, a temesvári hadtestparancsnok ismert humánus rendeletének köszönhetik.

* **Főispánból osztálytanácsos** *Pálffy* Elemér volt verseczi főispánt, — kinek felmentését a Budapesti Közlöny tegnapi száma hozta, ő Felsője a belügyminiszteriumhoz osztálytanácsossá nevezte ki.

* **Az ominozus kék czédulák.** A londoni népszámlálás alkalmából érdekes tragikomikus epizódok játszódtak le. Az illetékes hatóságnak ugyanis az a szerencsétlen gondolata támadt, hogy kék színű leveket küldött szét a biztosokkal a lakossághoz, kitöltés végett. Minthogy azonban Angliában a végrehajtók is kék czédulákkal járnak, sok helyen, a mikor meglátták a kék papirosos kiküldöttet, a kevésbé lojális alattvalóknak nem volt sürgősebb dolguk, mint seprővel vagy bottal fogadni az ártatlan ügyben járó, hivatalos kiküldöttet. Whitechapeiben pedig a zsidókat valóságos rémület fogta el a kék czédula láttára. Azt hitték, azért írják őket össze kék czédulára, hogy legközelebb kiűzzék az országból. Sokan eltorlaszolták lakásuk ajtaját és semmi áron nem akarták bebocsátani a népszámláló biztosokat. Szóval, az ártatlan kék czédulák sok bajnak voltak okozói.

* **Meglopott árvaszéki ülnök.** *Nagy* Lajos vármegyei árvaszéki ülnök, tegnap délután eltávozott hivatalából s távoztában az asztalán telejtette fekete kopott bőrtárczáját, mely aztán szépen el is tűnt onnan. A tárczában negyven-ötven forintnyi papírpénz lehetett. A károsult panaszt emelt a rendőrségnél s most keresik az ismeretlen tolvajt.

* **Késelő kőműves legény.** *Fuj* Gyula tegnap délután vállán súlyosan megsebezve, véresen vánszorgott fel a rendőrséghez, hol előadta, hogy a mult napokban öcsését *Varga* Lajos és *Enyedi* Lajos faczér kőműves legények megverték. Ő emiatt tegnap az ősi temetőnél kérdőre vonta őket, mire *Enyedi* Lajos kést rántott és a vállába szurta. A *Fuj* Gyula sebet az orvosok megvizsgálták és súlyosnak mondják. A rendőrség megindította a két faczér kőműves legény ellen a vizsgálatot.

* **A nap hőse Amerikában most** *Funston* ezredes, ki *Aquinaldot* elfogta. New-Yorkból jelentik táviratilag, hogy *Mac-Kynley*, a közvélemény nyomásának engedve, *Funston* hadosztály tábornokká léptette elő, daczára annak, hogy a hadügyminiszter ezt mindenáron ellenezte a hős fiatalága miatt.

* **A székesegyház új orgonistája** Tegnap történt meg a végleges döntés a székesegyházi orgonista állásának betöltése dolgában. Összesen hatan pályáztak az állásra, köztük ketten Németországból. A pályázat eredménye az lett, hogy *Nevoráll* István rutkai állami elemi iskolai kántortanítót választották meg a *Moyzes* Miklós távozásával megüresedett orgonistai állásra. Nevoráll Istvánban képzett, ügyes zenészt nyer a székesegyház kórusa: a ki a felvidéken mint zeneszerző is nevet vívott ki magának.

* **Vendéglősök figyelmébe.** Italmérsi engedély alapján szokássá vált étel és élelmiszer kiszolgáltatásához szükséges iparengedélyek, illetve iparigazolványok benyújtására a kereskedelemügyi miniszter folyó évi december hó 31-ig halasztást engedélyezett. Első sorban azon italmérők, kik italmérsi engedély alapján élelmi szerek kiszolgáltatásával a rendelet életbelépte előtt foglalkoztak, jóhiszeműleg szerzett jogaik figyelembe vételére való tekintettel igényvel bírnak a vendéglői iparjogra. A kereskedelemügyi miniszter rendelete szerint élelmiszer-kereskedésre szóló iparigazolványt azok az italmérők tartoznak váltani, kik kizárólag az élelmi szerek előállításával foglalkoznak a nélkül, hogy egyúttal azok helyben elfogyasztására szükséges üzleti berendezéssel is bírnának, míg vendéglői iparengedélyt azok, kik az az élelmi szereket elővendégek részére megfelelő üzleti berendezéssel bíró helyiségekben vendéglőszerűleg szolgáltatják ki.

* **Miniszteri biztos a főgymnáziumban.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Szamosi János kolozsvári egyetemi tanárt a helybeli prém. rendi katolikus főgymnáziumhoz a latin és görög nyelvi oktatás felülvizsgálására kinevezte.

* **Japán hadereje.** Abból az alkalomból, hogy Japán háborúra készül Oroszország ellen, érdekes lesz fölemlíteni, hogy a keletázsiai hatalom szárazföldi hadereje mintegy 600 000 embert tesz; ezek közül 30 000 lovaskatona. A gyalogság egy japán mérnök által föltatált és mindeddig kitűnőnek bizonyult magazin rendszerű puskákkal van fölfegyverezve. A tüzérség teljesen modern ágyúkkal van ellátva. A flotta 53 hadihajóból áll, melynek nagyobb része csak a legutóbbi évtizedben épült. Annyi bizonyos, hogy Oroszország nem megvetendő ellenféllel áll szemben Kelet-Ázsiában, annál inkább, minthogy nagyobb orosz haderőnek a távol keletre való koncentrációja csaknem legyőzhetetlen nehézségekbe ütközik.

* **A Nobel-díj nyertese.** Mint Stockholmból jelentik, a svéd-parlament a 100 000 frankos Nobel-díjat fele részben a berni nemzetközi békeegyesület vezető férfainak, fele részben pedig lord Cromernek és Friderie Passy francia írónak ítélte oda. A végleges döntés a végrendelet értelmében a norvég parlament külügyi bizottságát illeti, melynek Nobel rendelkezése szerint ebben a dologban legkésőbb 1902. márczius 31-ig kell határoznia.

* **Rejtélyes gyilkosság.** Uj-Szóve, bácskai község határában egy férfiholttestre találtak. A holttest ruházatának átkutatása után az ott talált iratokból megállapították, hogy a meggyilkoltat Radanovics Milánnak hívják és szrb alattvaló. Radanovics ezelőtt két héttel sérteket szállított fel Budapestre, a hová maga is föl utazott. A felhajtott sérteket eladta s vasárnap reggel indult el Budapestről, hogy hazautazzék. Zimonyig váltott jegyet, ez a jegy elő is került a zsebében. Szabadkán két szerb ember ült be ugyanabba a kocsiszakaszba a hol Radanovics ült. Ezek bort vittek magukkal a kocsiába s ebből megkínálták Radanovicsot is, aki rövid idő alatt élénk beszélgetésbe eredt a két utassal. Mikor Ujvidékhez közeledtek, az utolsó előtti állomáson kiszálltak, úgy a két szabadkai utas, valamint Radanovics is kiszállt a vonatból és betértek egy kocsmába, ahol késő estig mulattak, akkor mind a hárman eltávoztak. Azóta nem is látta

senki a három embert, csak Radanovics holttestét találták meg Uj-Szóve község határában. A gyilkosok úgy látszik, észreverték, hogy Radanovicsnál sok pénz volt, a mit különben a kistrácsi kocsmában, hol utitársainak bort fizetett, mutogatott s ezek valami ürügy alatt elcsalták magukkal és meggyilkolták. A meggyilkoltak hiányzott a pénztárczája, melyben mint a nyomozás eddig megállapította, pár ezer forint lehetett. A holttestet a vizsgálóbíró megérkezéig beszállították a község halottaskamrájába, a tettesek után pedig, kik magyarországi szerbek voltak, a nyomozást erélyesen folytatják.

* **Megjötték a fecskék.** Pompás, derült tavaszi idő köszöntött be pár nap óta. A meleg napsugár kicsalta a korai fák rügyét s a mezőt pompás zöld pázsit borítja. A tavasz érkezésével megjötték a vándormadarak; tegnap már megérkeztek a tavasz kedves hirnökei a fecskék s a városban is lehetett látni egy-egy csoportot. A dandárja azonban még utban van Ha meg nem változik a derűs, mosolygó tavasz, a husvétii ünnepekre pompás idők lesz.

* **Ellopott sódarok.** Gróza Mihály padlásán volt felakasztva tíz sódar és négy oldal szalonna. Valaki megsejtette ezt s a múlt éjszaka betört a padlásra, összeszedte és elvitte valamennyit. Gróza Mihály jelentést tett a rendőrségnél. Hogy ki lehet a tettes, nem tudja, sőt még gyanuja sincs senkire sem.

* **Négy filléres bélyegfüzetek.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a márforgalomban levő 10, 25 és 35 filléres jegyfüzeteken kívül — tekintettel a nyilvánult keresletre — a magán ipar által előállított levelezőlapok bérmentésére alkalmas 4 filléres értékjegyeket tartalmazó füzeteket bocsátott ki. Ezen jegyfüzetek védő lapja világoskék színű. Egy-egy füzet 24 drb. levéljegyet tartalmaz és ára 98 fillér.

* **Az osztályorsjáték tegnapi húzásán a következő számokat sorsolták ki:**

10 000 koronát nyert: 59635.
5000 koronát nyertek: 86381 38880 36756 1221 67567.
2000 koronát nyertek: 32073 50967 52608 69390 88353 85287 97362 10072 30546 10348 23883 29819 47277 73635.
1000 koronát nyertek: 29661 24697 44643 81314 73536 12503 85986 50278 21789 62302 86990 24475 4738 55531 74814 22324 5171 31465 74148 54015 68615 88554 8012 70249 53802 98645 64795 10030 26686 48197 48142 37601 88477 64655 42513 3138.
500 koronát nyertek: 72749 92996 64408 78385 83897 97470 54395 90223 40982 23844 82114 93235 30070 8885 84185 78306 87935 72676 42052 73302 34082 40154 56116 62443 47107 26576 64053 59370 57939 24719 45671 5179 90318 72785 59215 82292 14999 12146 54309.

A többi kikuzott számok egyenkint 200 koronát nyertek.

* **Megrendszabályozott rikkancok.** Kissé kellemetlen volt az utcán sétálóknak az egyes nagyváradai lapoknál alkalmazott rikkancok idéetlenkedése és sokszor erőszakoskodása. Ezen a kellemetlen helyzeten igyekszik segíteni *Gerő* Armin főkapitány egy rendelete, melyben felhívta a nevezett újságok kiadóit, hogy rikkancsaikat nála haladéktalanul mutassák be. Kötelesek őket bádog táblácskával, felirással ellátni és tisztességes ruhákban járni. Mindnyájan igazolvánnyal lesznek ellátva s ami fő, eltiltja nekik a főkapitány a csoportosulást, a járőkelők feltartását és a kiabálást. Ha a rikkancok nem a rendeletnek megfelelőleg fognak viselkedni, a főkapitány eltiltja az utcán áruulást. Magunk részéről is helyesnek tartjuk ez intézkedést, mert nagyon sok bosszantástól lesznek megkímélve a járőkelők.

* **Övintézkedés tüzesetek ellen.** E hó 13-án értekeztet lesz a főkapitánynál, a május hóban megtartandó tűzveszély elleni védekezések megállapítása végett. Az értekezletre meg lettek hívva *Mezey* Mihály tüzoltó főparancsnok, *Busch* Dávid főmérnök, az összes nagyváradai kéményszerő mesterek és a három kerületi rendőrbiztos. Az értekezleten fogják megállapítani a megtartandó tűzvizsgálat határidejét.

* **III. Viktor Emáuel királyról.** A New-York Herald tudósítóját a minap Viktor Emáuel király kihallgatáson fogadta s éa tudósító a következőképp jellemzi a fiatal uralkodót:

A király egyszerűségével mindenkit lefegyverez. Nem a tulajdonképeni Quirinálban lakik, hanem a park végében levő kis palotában, a melyet még Corsini pápa épített. Ez a palota II. Viktor Emáuel és Umberto idejében a fejedelmi vendégek részére volt fentartva. A fogadóterem a legnagyobb egyszerűséggel van berendezve; főkéssége Umberto király és Margit királyné arcképe. Egy nagy asztalon papircsomók, könyvek és levelek hevernek, míg a kandalló fölött egy óra függ és két bronz szobrocska, amelyek a harci dicsőséget szemlélyesítik. A legutóbbi miniszterválság alkalmával a király Zanardellit a királyné fogadótermében fogadta. Az agg államférfit meglepte a butorzat egyszerűsége és így szólt:

— Milyen egyszerű itt minden, felség! Semmi pompa, semmi fényűzés.

— Igen, válaszolt a király, de mit mondana, ha az én szobámat látná?

A király rendszeren uniformisban fogad Szigoruan betartja az etikettet és a látogató csakis a kérdésekre felelhet. Előszörre a király hidegnek látszik és hangja katonás, mintha kommandirozna. De később élénk lesz, s ha belemelegedik, sőtétkék szeméi villámot szórnak. Szép, magas homloka nagy intelligenciára vall. Jellemének fővonása a vasakarat. Ugy látszik, hogy ez a tulajdonság a savoyai ház minden tagjára átöröklődik. Eklatáns bizonyítékát adta ennek Umberto király, amikor a fiát valóságos spártai módon nevelte. Másik föjellemonása a mostani királynak az a gyöngédség, amelylyel családjá irányában viseltetik és a szigoru egyszerűség életmódjában. Ő maga hirdeti, hogy a palotácska két szerető léleknek teljesen elég és Margit vagy Helena királynét egyszerűen csak anyának vagy nőnek nevezi. Rendkívül korán szokott kelni és lefeküdni, ebben látja a hosszú élet biztosítékát. Ezt még tanulókorában szokta meg. Ismeretes nagy szenvedélye a numizmatika iránt, amelyhez főképp logikus gondolkodás és nagy történelmi tudás szükséges.

* **Takács Zoltán állítólagos büntársa.** Kulhanek Jánost, a debreczeni Balaton-kávéház volt főpincéjérjét a debreczeni ügyészség nemrég letartóztatta, mert állítólag büntársa volt Takács Zoltánnak. A vizsgálat folyamán bebizonyította, hogy Takácsal barátság fűzte össze őket egy időben, mely azonban a pénzhamisítás idejében megszűnt. A vizsgáló bíróság ezek alapján Kulhaneket szabadlábra helyezte, az elkobzott 600 koronát és 300 korona értékű ékszerét azonban nem adta ki. Kulhanek ezután súlyos beteg lett s csak tegnap jöhetett ki először a kórházból. Az első séta nagy örömet hozott a lábadozóknak. Tudatták ugyanis vele, hogy az ügyészség a vizsgálatot végleg beszüntette ellene s az elkobzott pénzt és ékszerét kiutalta. Még tegnap fel is vette s kijelentése szerint Nizzában fogja elkölteni. A kórházban általános szenzációt keltett az egyszerű meggazdagodott beteg dolga, aki többször beszélt letétbe helyezett pénzéről, de senkisé hitte el neki.

* **Sikkasztó bírói szolgálja.** Özv. Kirschbaum Edéné Kerepesi-ut 57. szám alatti dohánytőzsdéjének kevés olyan állandó vevője volt, mint Horváth János, aki a közigazgatási bíróságnál szolgál. Hónapok óta minden bélyegszükségletét Kirschbaumnénál fedezte és ha közben holmi kölcsönökért kért az asszonytól,

azt is megkapta. Tegnap délután Horváth János új eszmével állított be hozzá:

— Elmegyek a körúti villamos vasút igazgatóságához olcsó bérletjegyért. Ha akarja, hozok magának is.

Az asszonynak tetszett az ajánlat és átadott Horváthnak ezernégyszáz koronát. Horváth elment és az ajtóból visszaszólt:

— Délután négy órákor itt leszek.

Horváth azonban nem volt ura a szavának. Nem tért vissza sem az asszonyhoz, sem a tulajdon feleségéhez, — hanem kerekét oldott. A trafikos asszony panaszára a rendőrség még az éjszaka megindította a nyomozást és az eddigi eredményből azt következtetik, hogy Horváth Amerika felé vette az útját. A sikasztó szolga magas termetű, gömbölyű arcú szőke férfi. Legutóbb drapszínt felöltött és kemény kalapot viselt. Németül csak töredezőve beszél.

EGYESÜLETEK.

A kath. kör ülése. A nagyváradi kath. kör választmánya, a nagyheti szent időszakra tekintettel, a jövő héten, április hó 10-én este 6 órákor tartja meg rendes havi ülését.

Igazságszolgáltatás.

Három papa, két mama.

Mikor ezt a szenzációs címet felolvastuk, egyik monkatársunk megjegyezte:

— Az első lehetséges, a második közönséges kacsa.

Ezuttal saját munkatársunkat vagyunk kénytelenek lezárni.

Az eset ugyanis a következő:

Duwisch Katalint diplomája a nevelőnői pályára utalná, ő azonban sokkal jövedelmezőbb foglalkozás után látott. Barátságot tartott a páratlan napokon dr. Meltzer ezredorvossal s hogy a páros napok se maradjanak betöltetlenül, ezeken Ónody Géza volt országgyűlési képviselővel. A páros napokon aztán Meltzernek, a páratlanokon Ónodynak írt egy-egy szerelmes levelet — pénzért.

Szóval igen helyesen beosztotta az idejét.

Egyszer aztán Duwisch Katalin valamelyik páros napon levelet írt Meltzernek, a melyben egy kis Meltzer közeledését jelezte. A következő napon páratlan nap lévén, Ónodynak is jelezte egy kis Ónody jövetelét.

A leendő papak meg voltak hatva a gólya kedvességétől s örömeiknek bankókkal adtak kifejezést előre. Hja, drága ut, hosszú zóna az míg egy kis Meltzer vagy egy kis Ónody a papját visitva üdvözölheti!

Duwisch Katalin, miután Meltzertől 8000 koronát és apróbb összegeket, Ónodytól pedig még többet kizsarolt, egy szép napon vidékre utazott s mire visszaéjt, ketten borultak Ónody Géza nyakába: Katalin és egy kis síró baba.

Ónody Géza nem volt annyira boldog, mint a »mama« sejtette. Holmi tudakozódásokat végzett s ezekből kiderítette, hogy ő nem papa, Meltzer sem papa, Duwisch Katalin sem mama, hanem a gyermek egy Grandics János nevű vasuti raktárnoké és a feleségé.

Most a dolog a budapesti büntető törvényszék előtt van.

Tegnap egész nap folyt a tárgyalás a bizonyított ügy körül, a hol egy gyermeket követel két mama és egy papa, de megtagad két papa, a hol egy mama megpumpolt két papát, ezeket becsapta egymással s a kettővel egy harmadikat, a hol egy mama keres a babának

papát s végre is az sül ki, hogy a baba körül sem a mamának, sem a papának nincs érdeme.

Teljes felvilágosítást persze csak a baba adhatna, vagy a gólya. De ki tudja, hol pajkoskodik most ez a piros csőrű madár?

Legbőlesebb dolog lesz ezt a ravasz madarat elítélni. Az az egészen az oka. Miért megy oda, a hol nem kéri s miért nem megy oda, a hol kéri?

SZINHAZ.

Művészeink Szalontán.

A Szigligeti-színház tagjainak egy része Szilágyi Dezső vezetése alatt kedden tartotta színelőadással egybekötött humoros estélyét, mely várakozáson felül sikerült, mi Nagy Márton főszolgabíró és Fejér Gyula érdeme.

Az előadás kitűnően sikerült, Pintérné Szép Olga, Tóvári Anna valósággal extázisba hozták a publikumot, hát még mikor a kis Szilágyi Erzsike eltánczolta a magyar solót, a taps valóságos orkánszerűleg tört ki. Ha hozzá vesszük Pintér nemes érzéssel telt magyar népdalait, Füredi kaczagató cupléit és Szilágyi Dezső jellemzetes kabinet alakítását, úgy bátran elmondhatjuk, hogy az előadás magas színvonalon állott.

Előadás után bankettet rendeztek a vendégek tisztelőjére, mely alatt Tinka Károly remek bandája hozta a legszebb operákat és magyar nótákat. Művészeink már hazaérkeztek és nagy buzgalommal készülnek a »Sas«-ban husvét másodnapján tartandó humoros előadásra.

REGÉNY-CSARNOK.

Sibilla.

Írta: Adalbert Károly.

Németből fordította: Lubinszky Anna.

64.

Hangosan felnevetett, hogy most ily alkalmatlan időben lépett a gonosz hatalom életébe, elzárva a lejáratot.

— De őt itt volt. Szerette, szereti Cynárt, nem törődve mit érez iránta vagy Sibilla iránt. A keserű mentés elhal ajkán, szeméből könny fakadt.

— Keserű könny. — De mégis megkönynyiti lelkét és őh szerető szív gyöngesége, meg is nyugtatta. Egy hang melynek csalfaságát ismerte, mely mégis édes, suttogó:

— Csak tévedes, csalódás volt, Sibillával csak fantáziája űz játékot, szerelme azonban tied!

TIZENNYOLCZADIK FEJEZET.

— Irtál Sibilla?

Kérdé a grófné türelmetlen hangja a társalkodónőjét, ki a tollat kezében tartva az íróasztalnál ült s a fehér lapon át, aggodalmasan nézett a beszélőre.

— Még nem kedves Unica? Ön fáradt, kimerült, várjunk a meghívással holnapig?

Unica saislangeuon feködt. Halvány fejét a párnára hajtá Sibilla szavainál mérgesen felugrott.

— Várni? Nem, nem várok semmire. Ne nézz reám ily aggodalmasan. Tudod nem szenvedhetem. Semmiféle gyógyszer nem lenne oly hathatós, mit magam előírtam. Mire szükségem van szórakozás. s mindennek előtti zene. Zene, mely kedélyemhez illik és ez nem más, mint Don Juan dallama. Még egyszer hallani akarom kedvencz részzeit. Oh! mily sok emlék fűződik hozzá! Hogy fogtam fel részletenként, életem különböző szakáiban. Egy zenét sem gyakorol-

tam úgy, mint ezt. De seakise tudja ugy előadni mint te és Geronimo mester. Örvendek ez estének, mint a gyermek. Illa ne zavarj szórakozásomban! Menj! Irj Geronimnak és Cynárnak, hogy ma este hét órákor várjuk. Geronimo mester legjobb zenészeit hozza magával. Oh, mily pompás lesz!

Nehéz szívvvel írta meg és pecsételte le Sibilla a leveleket, melyek a felszólítást tartalmazták, hogy megbeszélésük szerint egy kis zenei összejövetelre megjelenjenek.

Unica sokkal betegebb volt, semhogy még most is az egészségest játsza. Túrte, ha Sibilla párnáit elhelyezte s kedvetlen volt; szabad észre venni ha ajkai fájdalomtól vonaglottak, mely után szemhéjai halálszerű álomra csukódtak. Hanna oly jól iskolázott, semmit sem árult el. Az orvos mint diskrét ember megőrzé a titkot s Sibillának megkellett elégednie azon kijelentéssel, hogy a grófné kimerült.

Az utolsó hetekben, szeptember végen, a gyöngöség nőtt. Sibilla aggodalmasan figyelte, de veszélyre nem gondolt. Idegbajnak tartá, mert Unica mindég felélenkült, látszólag egészséges lett, ha valamely szórakozás kínálkozott, pld. kellemes látogatás. Cynár csak rózsás arcczal, ragyogó szemekkel, melyek mindent életre keltének s szeretetre méltóságában elragadó asszonyt, ismerte.

Sibilla a levéllel kezében vontatva hagyta el a szobát. Nem hívták vissza, miként remélte, nem maradt más hátra mint Tomnak átadni azt.

Midőn még határozatlanul állt ott, kinyílt az ajtó és az orvos, egy olasz Comóból lépett be.

Sibilla feléje sietett.

— Kérem doktor ur, beszélje le a grófnét, hogy ma vendégeket fogadjon. Annnyira gyengéledő, hogy komolyan aggódom.

— Tegyen csak meg mindent mit szegény óhajt s mi örömet szerez neki felett az orvos.

— Én Istenem, de mikor árt neki! Valóban, azt hiszem komolyan beteg!

— Igen, nagyon komolyan signorina, neki semmi sem fog ártani.

Sibilla zavartan nézett reá.

— Nem értem doktor ur?

— Valóban nem tudná, hogy jövője reménytelen?

Sibilla felhőkből esett alá. Nem tudott szólni.

— Gondoltam, hogy néhány hétig tovább tart, folytatá az orvos, de jobb így. A gyorsan közeledő vég, megkíméli a legrosszabb fájdalomtól. Nagyon szigoruan megtiltá, titkát bárkinek is elárulni; de kötelességemnek tartom önt nagyságoz kisasszony, hű ápolóját az igazságról értesíteni!

— Tudja a grófné, mily közel a veszély?

— Rég tudja, hogy a halál kikerülhetetlen: de ily közelnek nem gondolja. Legtöbb ily betegnél így van ez. Jóltevő vakság, mely az utolsó napokat csendessé, néha még élvezetessé is teszi. Ne izgassa fel a beteget s mindent hagyjon tetszése szerint cselekedni.

Ment, hogy a grófnét tovább ne várakoztassa.

Sibilla a folyóson várt.

— Hogy találta a grófné állapotát? kérdé aggódom a szobából jövő orvostól.

A gyengeség gyorsan nő, napokig, hetekig tarthat, de gyorsan is végződhet. S-m zene, sem társaság nem árt neki. Sőt ellenkezőleg, jobb ha emelkedett hangulatban marad. Holnap reggel ismét jövök.

Sibilla vigasztalan maradt. Az orvos szavai nem győztek meg. Miután a szükséges erőt fáradással összeszedte, ismét Unica szobájába lépett.

— Elküldted a levelet? kiáltott már elebő az.

— Nem, gondoltam a doktor ellenzi.

— Sibilla, meg akarsz haragítani. Oh sokszor, sokszor haragudtam reád, komolyan de mindég elmúlik, mert alapjában véve már azóta szerettek, mióta, habokból kifogtunk, ugy-e becsülletes gyermek vagy, nem tudnál megcsalni?

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK

Az osztrák-magyar hadsereg elszlávosodása.

Budapest, április 3. (Saj. tud. táv.) Kétségbeejtő statisztikát tüntet ki az osztrák-magyar hadseregre nézve, a mostani népszámlálás, mely szerint a hadsereg tartalékkal együtt a jelen évben 977.000, Ebből a szláv elemre 430.000 esik, melyben 159.000 cseh és 76.000 lengyel foglaltatik. Német elem 427.000, A magyar pedig 120.000. Oláh 48.000 van. A fent kimutatott szlávok közül a lengyel és cseh kivonása után még megmaradó összeg, a különféle szláv népfajból van összeállítva.

Ez a statisztika bizony nagyon szomorú hadseregünkre nézve.

Tűz az Uránia épületében.

Budapest, április 3. (Saj. tud. táv.) Ma este 8 órakor az a hír terjedt el, hogy az Uránia színházban tűz ütött ki. Ezrekre menő tömeg törekedett a színház felé, hol azonban a hír túlzott voltáról győződtek meg. A tűzoltóság is kivonult pár perc múlva, de a vészhirok csak annyi alapja volt, hogy az Uránia II. emeleti fényképező helyiség laboratóriumában a villamos vezeték szikrája meggyújtotta a kinematograf képet. Pár perc múlva lángba borultak a mellette álló képek is. A veszély kezdetén egy nő a szobában volt s rémülten rohant ki s kiabálni kezdett:

— Tűz van!

A színpadon az előadás kezdetét vette. A rendező észrevette a nő kiáltását s meggátolta, hogy a színházban elterjedjen a vészhirok.

A függőnyt leeresztették, a rendező kilépett és jelentette, hogy az előadás elmarad közbe jött akadályok miatt. A közönség mit sem sejtve, nyugodtan távozott s a rendező e tapintatos eljárásával megakadályozta azt, hogy a tömeg rémülten tóduljon ki s esetleges szerencsétlenség következék be a zürzavarban.

A tűzoltóság nyomban hozzáfogott a tűz eloltásához s fél óra múlva sikerült teljesen elfojtani. A közönség eközben nyugodtan széteszlett, nem is tudva meg, hogy csak néhány bútordarab égett össze.

Miss Mary Halton nyilatkozata.

Budapest, április 3. (Saj. tud. táv.) Miss Mary Halton egy nyilatkozatot tett közé, melyben figyelmezteti az összes magyarországi színgazdákat, hogy az esetben, ha bármely énekesnő az ő ének betéteit színpadon elénekli, a jövedelemért bepereli, mert azok a betétek, melyeket ő énekel, a szerzők tulajdonait képezik.

Földrengés a délvidéken.

Déva, április 2. Este öt óra 50 perczkor itt keletnyugati irányban hullámos földrengés volt érezhető.

Nagybeeskerek, április 2. Erős földrengés volt itt ma este hat órakor. Több hullámot lehetett érezni.

Temesvár, április 2. Ma este pontban hat órakor erős földrengést éreztek, amely különösen lakóházak emeletén okozott rémületet. A piaristák templomán, amely roskadozó állapotba miatt be van zárva, repedések támadtak és néhány kőpárkány lezuhant. A lakásokban az állványokon levő tárgyak leesetek a földre. A földindulás délkeletről északnyugatra terjedt.

Ujvidék, április 2. Keletről nyugatra terjedő, két másodpercznyi földrengés volt este hat órakor. A falak sok helyen megrepedtek. A földindulás nem okozott ijedtséget.

Zsombolya, április 2. 5 óra 51 perczkor keleti irányban haladó tíz perczig tartó erős földrengést éreztünk.

O-Becse, április 2. Pontban 6 órakor nagy morajjal két másodperczig tartó földrengés vonult keletről nyugatnak. A lakosság megrémült. A boltokban csekély kárt okozott a földrengés.

Módos, április 2. Délután 6 órakor öt másodperczig tartó földrengés volt. A falakon függő tárgyak vagy a földre estek, vagy pedig helyükről kimozdítottak. Több kémény összedőlt. A föld alatti hullámzás oly tisztán volt érezhető, mintha egy méter mélységben lett volna.

Szabadka, apr. 2. Oriást volt a rémület ma Szabadkán. Délután hat órakor heves földrengés volt. Szerencsére csak egy perczig tartott a rengés, egyéb baj nem történt, minthogy a butorok kimozdultak a helyükből. Legnagyobb volt az ijedelem a kórházakban, ahol a betegek kiugrottak az ágyakból s kivánszorogtak az udvarra, azt hívén. rájuk dől a ház.

Szeged, április 2. Szegeden este hat órakor földrengést észleltek, az órák megálltak, a lámpák, képek erősen mozogtak. A földrengés a környéken mindenütt érezhető volt. Baj nem történt Szőregen kívül, a hol egy ház összedőlt.

Arad, április 2. Pontban esti hat órakor északi irányban óriási erejű földrengés volt észlelhető, amely több másodperczig tartott. Az emberek ijedten kiszaladtak az utcákra, az ablaküvegek zörögtek, az órák megálltak, sőt még a butorok is megmozdultak helyükről. A megye több vidékéről telefonon szintén hasonló jelentenek.

Zimony, április 2. Este 6 órakor itt 3—4 másodperczig tartó földrengést éreztek, a mely keletről nyugat felé húzódott. A rázkódtatás oly nagy volt, hogy a nyilvános helyiségekben a lámpák és székek mozgásba jöttek és az ajtók maguktól kinyitak. A megrémült lakosság az utcákra tódult, de csakhamar megnyugodott.

Paraszt tragédia.

Budapest, április 3. (Saját tud. táv.) Szigetvárról távirják, hogy Andreai Teréz mosónő, ki vad házasságban élt Timcsics Pál napszámossal, Timcsicset revolverrel lelőtte, aztán egy késsel magamagát is mellbe szurta. A férfi azonnal meghalt, a nőt pedig haldokolva szállították a kórházba.

Zanardelli és Bülov.

Verona, április 3. Zanardelli miniszterelnök tegnap este Rómából elutazott a Gardató mellett Madernoba. Mikor Veronába érkezte arról értesült, hogy Bülov gróf a Berlinből Veronába menő vonaton van, elhatározta, hogy üdvözli őt. A két államférfi kölcsönös üdvözlése igen szíves volt.

Az orosz diákferradalom.

Pétervár, április 3. A kormány Tolsztoj grófot Moszkvából jásznapolyánai jószágára száműzte, fiára pedig házi fogságot szabott Moszkvában.

Pétervár, április 3. A csár keményen megdorgálta Vjatenszki herceget, aki márczius 17-én a zavargás legerősebb napján, a kazáni székestemplomban volt és szemtanuja volt azoknak a borzasztó jeleneteknek, amelyek a templom előtt lejátszódtak. A herceg Kleigel tábornok rendőrfőnökhöz fordult s figyelmessé tette alárendeltjeinek embertelen viselkedésére, keményen összezördültek; a tábornok kikérte magának, hogy a herceg az ő ügyeibe avatkozzék, a herceg pedig panaszt tett a belügyminiszternél, aki viszont az esetről jelentést tett a czárnak. A csár keményen megdorgálta a herceget s köszönetét fejezte ki Kleigel tábornoknak erélyes föllépéseért.

Pétervár, április 3. Kievben márczius 24-én újabb zavargás volt, amelynek elnyomására katonaságot rendeltek ki. A katonák rálöttek a zavargókra, akik közül többen megsebesültek.

Ez a tiszta választás.

London, április 3. *Harrist*, a Chartered Company volt titkár, akit Moumonthban a legutóbbi parlamenti választásnál megválasztottak, a new-porti bíróság ma *mandátumának elvesztésére ítélte*, mert megsértette a parlamenti aktát, amennyiben a választásnál *egy választól megfizetett*.

A délafrikai harcztérről.

Fokváros, április 3. A transzváli bányakamara közlése szerint Kitchener három társaságnak megengedte, hogy újra üzembe állítsanak 50—55 zuzógépet, de azzal a kikötéssel, hogy a bányamunkások csak öt shillingnyi napiért és élelmiszereket kapjanak. A rendes bérből ilyenformán megmaradó összegek a háboru alatt elesett randlakosok özvegyeinek és árváinak alapjára fordítandók. Ezzel a rendelkezéssel a bányamunkásokat az irreguláris csapatokkal egyenlő elbánásban részesítik, a mivel elejét akarják venni az utóbbiak elégedetlenségének. A bányamunkásokat mind felszólították, hogy a rand-lövészek közé soroztassák be magukat. A három társaságnak adott engedélyt fokozatosan kiterjesztik hét társaságra.

Kinai bonyodalmak.

London, apr. 3. A Morningpostnak jelentik Paotingfuból márczius 31-éről: A kínai hivatalnokok azt mondják, hogy Li Hung-Csangtól tegnap azt a hírt kapták, hogy az orosz egyezmény aláírótt. Azt mondják továbbá, hogy értesülésük szerint a császár a jövő hónapban visszatér Pekingbe, de az özvegy császárnét Szinganfuban hagyja. — A Standardnak jelentik Tiencinből tegnapelőtti kellel, hogy a kínaiak arra számítanak, hogy a mandzsuriai egyezmény öt napon belül ratifikálva lesz.

Tiencin, apr. 3. Li Hung-Csang, a ki még most is gyöngékedik, testőröktől kísérvé visszatér Sanghaiba, a hova valószínűleg csütörtökön érkezik. (M. T. I.)

A pestis.

London, április 3. Fokföldről érkezett jelentések szerint a pestis terjedése mind nagyobb mérvet ölt. Az utolsó három nap alatt nyolczszáz kaffer lett pestisbeteg. A bűrok közt nagy az elkeseredés a miatt, hogy a hatóságok nem teszik meg a kellő óvintézkedéseket a baj megállítására. (M. T. I.)

SZERKESZTOI POSTA.

M. V. Az eljegyzés sokkal családiasabb jellegű, mint az esküvő. Ez a kiindulási pont. Ennélfogva a frakk nem föltétlenül kötelező a vőlegény részéről sem, szintugy a csokor sem. Ha azonban, mint látjuk, nagyon ünnepélyes jellege lesz az eljegyzésnek, akkor a frakk elkerülhetetlen. Egy virágcsokor elég. A hivatalfőnököt azonban még ebben az esetben sem kell meghívni, mert még akkor is fő a családias vonás. Az esküvőre sem *kell*, de már oda *illő* meghívni, még ha szűk körben tartják is.

Az anyósra vonatkozó kérdés kissé kényes; ez kérem guszpus dolga. Szigorú § nincs rá, de nem csukják érte a vőlegényt, ha meg nem csokolja is az anyóst, de hát akkor ugyis rózsaszín az ifjú előtt az egész világ, miért legyen kivétel a szegény anyós? S lehet, hogy ez a csók fogja jövendő házi békéjét biztosítani. Szóval, ez olyan paktum-féle, amelyet igen czélszerű dolog megkötni. A többinek a megcsokolása különbözik. Az apának s az első izbeli rokonnak csók dukál — ha elfogadják. A többit akkor sem szabad megcsokolni, ha elfogadnák. Mit szólna hozzá kérem a — menyasszony.

KOZGAZDASAG.

A gazdasági egyesület tisztújító közgyűlése Nagyváradon.

A Bihar megyei gazdasági egyesület Szabó József egyetemi elnök elnöklete alatt e hó 3-án tartotta meg tisztújító közgyűlését.

Jelen voltak: Tisza Kálmán gróf, Telegdy József alelnökök, Alexander Lajos, Beöthy László, Csányi Imre, Czifra Gerő, Géczy Lajos, Grósz Zsigmond, Hoffmann Henrik, Kacsvinszky Andor, Molnár Lajos, Markovits Antal, Markovits Károly, Örléy Kálmán, Plathy Miklós, Pakay Dezső, Reismann Mór, Szabó János, Száhlender Károly, Szunyogh Péter egyetemi tagok, dr. Márkus László pénztárnok, Wein-garter Andor titkár.

Szabó József elnök a gyűlést megnyitván, előterjeszti, hogy a márczius hó 20-án tartották rendes közgyűlés a tisztújítást ezen közgyűlésre halasztván el, a midőn köszönetet mond egy sajtó, mint elnöktársai, s a választmány nevében beléjük helyezett bizalomkért, kéri a közgyűlést elnök, 2 alelnök, 48 választmányi tag és a számvizsgáló bizottság megválasztására.

Enök a szavazatszedő küldöttségbe Czifra Gerő elnöklete alatt Plathy Miklós és Hoffmann Henriket kéri fel, a gyűlést a választás megejtéséig felfüggeszti.

Az elnöki tisztségre az összes szavazatokkal Szabó József lett újból megválasztva.

Szabó József elnök a megejtett választás után viszapillant az egyetemi multjára és annak tevékenységére, melyben előbb mint alelnök, később mint elnök harmincz éven át törekedett az egyetemi életet fejleszteni, e hosszú időn át bár ha nem is tudott olyan nagy eredményeket működésében felmutatni mint a milyent óhajtott volna, nem rajta mult, hanem az részben a vármegye gazda közönségének részvételestésének is tulajdonítható. E körülményre, valamint hajlott korára való tekintet-

tel az elnöki tisztséget nem fogadhatja el és kéri a közgyűlést, miszerint válasszon más elnököt.

Tisza István gróf állott ezután fel és keresetlen őszinte szavakban kérte az elnököt a tisztség elvállalására, melyet, ha el nem vállal — az egyetben pótolhatatlan őrnt hagy maga után.

Szabó József gróf Tisza István szavaitól áthatva kijelenti, hogy a közóhaj előtt meghajlik s az elnöki tisztséget elvállalja.

Megválasztottak ezután alelnököknek Tisza István gróf és Telegdy József. Választmányi tagok lettek:

Alexander Lajos, Beöthy László, Bereczky Géza, Bernáth István, Csapó Dezső, Csanak Jenő, Czifra Gerő, Des Echerolles Krusper Sándor, Fetser Antal, Fodor László, Fráter Barna, Géczy Lajos, Grósz Zsigmond, Hirschmann Konrad, Gálbory Sámuel, Kacsvinszky Andor, Komlóssy József, Korda Andor, Kornstein Herman, Lovassy Ferencz, Márky Albert, Markovics Antal, Markovics Károly, dr. Molnár Imre, Molnár Lajos, Nadányi Miklós, Óváry Sándor, Pap Imre, Pekanovics Imre, Plathy Miklós, Örléy Kálmán, Rigó Ferencz, Schlauch Nándor, Szabó János, Száhlender Károly, Sternthal Arthur, Schwarcz Ferencz, Szunyogh Péter, Szunyogh Szabolcs, Szunyogh Zoltán, Szunyogh Zsigmond, gróf Tisza Kálmán, Tóth Mihály, Vattay Gyula, Vertán Zoltán, Vidovich György, Wertheimsten Alfréd, Zathureczky István, számvizsgáló bizottsági elnök Bereczky Géza, számvizsgáló bizottsági tagok Géczy Lajos, Pekanovics Imre.

A közgyűlés ezután Csányi Imre törvényhatósági állatorvost hivatalból választmányi taggá választja.

Erre az elnök a tagok érdeklődését megköszönvén, a közgyűlést berekesztette.

A közgyűlést megelőzőleg a választmány tartott gyűlést. Des Echerolles K. Sándort és Gilbertet, Komlóssy Józsefet, Kovács Bélát és Zathureczky Istvánt tagokká vették föl.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Értéktőzsde.

Budapest, április 3.	
Osztrák hitel	721 75
Magyar hitel	728 50
Allamvasut	690 —
Rimamurányi	528 50
Magyar jelzálog	466 —
Szilgótárjáni	— —
Wagon-kölcsön	— —

Határidők.

Budapest, április 3.	
Buza októberre	7 81
Buza áprilisra	7 75
Tengeri	5 40
Rozs okt.	6 93
Zab ápr.	6 47
Káposzta, repce, aug.	— —

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. április 3-án.

Magyar aranyjárdék 4%	117 50
Magyar koronajárdék	93 10
Magyar vasuti kölcson aranyban 4,75%	121 —
Magyar vasuti kölcson ezüstben 2 1/2%	100 50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	119 —
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	92 25
Tiszszabályozásás szegedi sorsjegyek kölcson	144 —
Horváth-szlavónföldtehermentesítési kötvény	93 50
Magyar nyereségy-sorsjegyek kölcson	174 —
Tiszszabályozásás szegedi sorsjegyek kölcson	144 —
Osztrák járdék papirban	98 20
Osztrák járdék ezüstben	98 —
Osztrák járdék aranyban	117 75
Osztrák korona járdék	97 35
Osztrák allamsorsjegyek	140 50
Osztrák magyar bank részvény	16 75
Magyar hitelbankrészvény	712 —
Osztrák hitelintézet részvény	696 50
Párisi vista	95 40
20 frankos arany (Napoleon d'or)	19 07
Németbirodalmi márka	117 50
London vista	240 10
20 márkás arany	28 50

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Tisztán kezelt természetes hegyi

BOROK KIMÉRÉSE,

MERTZ NÁNDOR

Nagyváradon, Nagy-Körös-utca, Mertz-ház.
Telefon összeköttetés 134. sz.

! Bor-árak leszállítása!

Valódi magyar-borok!

Nagymennyiségű, kedvező bevásárlásaim folytán azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy képes vagyok, míg ezen készletem tart,

kitünő minőségű boraimat

a következő rendkívül előnyös árban úgy nagyban, mint kicsinyben kimérve is elárusítani.

Asztali ó-bor, literje 30 kr.

LEGJOBB minőségű asztali ó-bor, literje 32 kr.

100 liter 22 és 23 frt.

Magyarádi legkitünőbb új-bor, literje 36 és 40 kr.

Magyarádi asztali ó bor I.	literje 40 kr.
Magyarádi pecsenye bor	„ 50 kr.
Magyarádi Bakator	„ 60 kr.
Asztali veres bor	„ 44 kr.
Ménesi veres bor 1885. évi	„ 64 kr.

Valódi borból égetett COGNAC, literje 1 frt 60 kr és 2 frt.

COGNAC, palacsokban, a LEGOLCSÓBB árban.

Finom jamaicai rum, literje: 1 frt.

Mindennemű üvegelt csemege, aszu és pezsgő-borok, legolcsóbb árban.

Ajánlom még jól berendezett fűszer- és csemege-üzletemet.

Kiváló tisztelettel **Mertz Nándor.**

Bor-üzletem mindennap tehát vasárnap is **egész nap** nyitva van s **mindennemű borok poharanként is kiszolgáltatók.** Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek, **helybeli megrendelések házhoz szállítatók!**

Egy liter kitünő asztali ó-bor 30 és 32 kr.

Naponta friss köbányai tvegelt sör.

Jelinek Ferencz műkertész Nagyváradon,

ajánlja kifejlett nemes faju ojtott **rózsáit** a legújabb fajokból; alacsony és magas törzsű rózsákat, *egy és két éveseket*. Az árak mérsékeltek.

Kapható még: Crosy **nagyvirág Canna** 35 fajban.

A legremekebb

Chrysanthemum

dugványokat 200 különböző fajban szállítok olcsó árban.

A legnagyobb virágu **pelargoniumok** a legszebb fajokban és **Cactus** virágu **Dhaliak** (Györgyike) kertészetemben kaphatók.

Alkalmi csokrok, koszorúk a legszebb kivitelben, valamint mindennemű kertészeti rendelések felvételnek.

Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök

Virágkereskedés: **Bémer-tér, Grunwald-ház. Kertészet: Nagyteleky-u. 426. Telefon: 102-103**

A világhírű előpataki bor és gyógyviz főraktára.

Szabó István

fűszer- és csemege-kereskedése Nagyvárad,
Fő-utcza.

Ajánl füstölt, pácolt és olajos halakat u. m.: *angolna, filli, Ostsee, rollhering, caviar, Spreiten, Thom pisztráng, francia sardiniák stb.*
Fűszer- és csemege-árak, hazai és külföldi sajtok; naponta friss teavaj.

Külön körösvölgyi és érmelléki asztali borok.

Saját termésű burgundi és ürmös bor. Magyar és francia pezsgők.

Idényenkint friss szárnyas és egyéb vadak mindig friss minőségben.

1 liter előpataki víz ház szállítva
10 krajczár. 66. 2-3.

Hatvan koronát meghaladó fűszer- megrendelések hármely állomásra bérmentve küldetnek!

A közelgő húsvéti ünnepekre ajánlom kiváló finom minőségű

saját termelésű

ménesi vörös és fehér pecsenye és csemege

faj-boraimat

palaczkozottan. Boraim gyógyborul is szolgálnak s **Uj-sor 878. sz. a. lakásomon** kaphatók, hol árjegyzékkel is szolgálók.

Molnár Lajos.

Tavaszi divat értesítés!

Nagyvárad, 1901. április hó.

Van szerencsénk igen tisztelt vevőink és a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint

női, férfi és gyermek Carlsbadi czipők,

uri- és flu kalapok, **fehérneműek, nyakkendő** ujdonságok, **keztyük, harisnyák,** s mindennemű

honi készítményü valamint **angol és francia divatárak**

izléses kiállításban és kellő nagy választékban megérkeztek, melyeket a **legolcsóbban meghatározott árak** mellett bocsátjuk a t. vevőközönség rendelkezésére.

Telefon összeköttetés az egész megyében.
Szám 76.

Teljes tisztelettel

Fábry Testvérek.

MILYEN ÖRÖM,

ha vágyaink teljesülhetnek. Pedig ki nem vágyakozik szép, divatos és jó minőségű

czipő, kalap és uri divatcikkeket

olcsó árban beszerezni. Fáradjon el tehát mindenki

H A J N A L I Z S Ó

czipő-, kalap- és uri-divat üzletébe

NAGYVÁRAD, ZÖLDEFA-UTCZA ELEJÉN,

hol egy férfiak, mint nők és gyermekek részére a fenti cikkek legjutányosabban és a legszolidabb kiszolgálás mellett kaphatók.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek!

K R U G S T E I N I Z I D O R U T Ó D A

Telefon 67. sz.

ROSENBERG IZSÓ

Telefon 67. sz.

a »Beocsini Czemtgyári Unio« képviselője,
Nagyvárad, Kossuth Lajos-utcza.

Ajánlja: Beocsini, román és portland cément, erdélyi gipsz, valódi aszfalt fedéllemez, elszigetelő lemezek és elszigetelő anyagok, carbolineum, tinctoral, stuccatur-nádfonat, kőgyagcsövek, cémentlapok, betoncsövek, keramit, disztégla, fedél-cserép, karstmárvány, továbbá kitűnő amerikai petróleum, elsőrendű gépolajok, gépszir és kocsikenős raktárát.

Vállal: Aszfaltozásokat valódi természetes aszfalttal. Nedves falak szárazzá tételét aszfalttal. Szagtalan aszfalt fedéllemezeli vagy Kátrány kőfedéllemezeli mindennemű tetőfedés és Facement-fedést.